

L'església d'Olesa de Montserrat, lligada secularment al bisbat de Barcelona, és una de les més antigues de l'actual bisbat de Sant Feliu de Llobregat. La primera menció fins al moment coneguda és de l'any 1012. Però l'església havia d'existir de molt abans, segurament des del s. X, i per tant seria d'origen preromànic. Sabem que l'any 1110 la família noble dels Castellví es va implicar en la construcció d'un nou temple romànic que va ser consagrat pel bisbe de Barcelona Guillem de Torroja el 24 de gener de 1147, segons consta en les notes agrupades a finals del s. XVIII en l'obra Annals de Montserrat pel P. Fr. Benet Ribas i Calaf, historiador, acadèmic i arxiver que fou del monestir de Montserrat.

Al cap de dos segles escassos l'església era petita per als seus feligresos i el 1342 el bisbe Ferrer d'Abella va ordenar la construcció d'un nou temple. Ja de bon principi el monestir de Montserrat va mostrar interès a adquirir certs drets i privilegis de la Vila d'Olesa, però no va ser fins a l'any 1359, amb el prior Jaume de Vivers (1348-1375), que el monestir en va comprar, al rei Pere III el Cerimoniós, tota la jurisdicció civil i criminal i el mar i mixt imperi, juntament amb el castell de Sant Pere Sacama. Amb això el monestir de Montserrat va assolir el domini total de la Vila d'Olesa i el prior en primer lloc, i posteriorment l'abat de Montserrat, van passar a exercir, al mateix temps, de baró de la vila i de rector de la parròquia. Serà l'any 1425 quan es procedirà a la benedicció del retaule major d'estil gòtic.

El temple ha sofert diverses modificacions i ampliacions, l'última entre 1954 i 1956, any en què, el 15 de gener, se n'inaugurà solemnement l'ampliació i reforma.

El temple, de tres naus és bàsicament originari dels ss. XII-XIII, si bé les naus laterals (arc rebaixat i creuer) i la segona cripta es van construir als ss. XV-XVI. Al s. XVIII es construí una capella adjacent, la del Santíssim, i el temple romangué així fins que les flames del 18 de juliol de 1936 - com les dues posteriors explosions- van fer que només en quedés l'estructura, però molt malmesa. De forma provisional, al 1940 es construí un sostre i s'adreçà l'interior, encara que el conjunt quedés majoritàriament apedaçat i en part encara en ruïnes.

El 1948 entrà de rector Mn. Lluís Sitjà i Campanyà, que volgué construir un nou temple però no a la vila antiga, sinó al nou centre d'Olesa. Els propietaris dels terrenys en aquell temps no els hi van voler vendre, així que el rector decidí de modificar l'existent i mig ruïnós temple i integrar-lo en un complex que, a més, preveia de fer ensorrar la rectoria (cosa que, sortosament, no es va fer, ja que la rectoria és testimoni i part de l'antic castell de la vila), així com un atri arcat grandios i tres capelles adjacents de nova planta: el Baptisteri, el Santíssim i la Sagristia.

Les obres de reconstrucció del temple, entre 1954-56, van portar a tapar les dues criptes existents i tallar-ne l'accés, així com els vasos funeraris de sota les naus laterals. La façana renaixentista lateral va ser treta (per sort, encara se'n guarden la major part de pedres per una futura restitució). El temple tingué un nou sostre amb els ara característics i lluminosos 12 ulls de bou (6 per banda), com el nou presbiteri semicircular. Per tant, l'única cosa de nova planta que s'executà foren les tres capelles laterals (Baptisteri, Santíssim i Sagristia). La imatge de Maria Assumpta al Cel és de 1942 i la pintura del presbiteri és de l'artista olesà Amadeu Paltor (pintura feta entre els anys 1984-1988).

El setembre de 2001 vingué de rector Mn. Esteve que va reformar per complet la rectoria, i gràcies a aquestes obres foren descoberts elements (com l'entrada que uneix rectoria amb el temple) que ens condueixen al s. XII i que ara han tornat a la seva antiga esplendor.